ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 5. mája 2011 *

Vo veci C-537/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Upper Tribunal (Spojené kráľovstvo) z 15. decembra 2009 a doručený Súdnemu dvoru 21. decembra 2009, ktorý súvisí s konaním:

Ralph James Bartlett,

Natalio Gonzalez Ramos,

Jason Michael Taylor

proti

Secretary of State for Work and Pensions,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot (spravodajca), sudcovia K. Schiemann, L. Bay Larsen, C. Toader a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: J. Mazák,
tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 16. decembra 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— N. Gonzalez Ramos, v zastúpení: S. Penfold, solicitor, a S. Cox, barrister,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: L. Seeboruth a S. Ossowski, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci T. Ward, barrister,

— Európska komisia, v zastúpení: N. Yerrell a V. Kreuschitz, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 ods. 2a nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, vo verzii, ktorá bola zmenená, doplnená a aktualizovaná nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), zmeneným a doplneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 631/2004 z 31. marca 2004 (Ú. v. EÚ L 100, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 10, ďalej len „nariadenie č. 1408/71“), ako aj nariadenia č. 1408/71 v tejto uvedenej verzii, zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 647/2005 z 13. apríla 2005 (Ú. v. EÚ L 117, s. 1, ďalej len „zmenené a doplnené nariadenie č. 1408/71“), a platnosti článku 10a nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporov medzi R. J. Bartlettom, N. Gonzalezom Ramosom a J. M. Taylorom na jednej strane a Secretary of State for Work and Pensions na druhej strane vo veci zrušenia ich práva na zložku „pohyblivosti“ príspevku na živobytie pre zdravotne postihnutých („disability living allowance“, ďalej len „DLA“) z dôvodu, že už nespĺňajú podmienky pobytu a bydliska vo Veľkej Británii.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 1 písm. t) nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 stanovuje:

„dávky… znamenajú všetky dávky a dôchodky vrátane všetkých ich častí, ktoré sa vyplácajú z verejných fondov, valorizačné zvýšenia a doplnkové príspevky, pokiaľ neustanovuje hlava III inak, ako aj paušálne dávky, ktoré sa môžu vyplácať namiesto dôchodkov a platby uskutočnené náhradou príspevkov“.

4 Článok 4 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 stanovuje:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia:

a) nemocenské dávky a dávky v materstve;

b) dávky v invalidite vrátane tých, ktoré sú určené na udržanie alebo zlepšenie zárobkovej schopnosti;

…“

5 Článok 4 ods. 2a nariadenia č. 1408/71 stanovuje:

„Toto nariadenie sa taktiež vzťahuje na osobitné nepríspevkové dávky, ktoré sa poskytujú podľa iných právnych predpisov alebo iných systémov ako tie, ktoré sú uvedené v odseku 1, alebo tie, ktoré sú vylúčené na základe odseku 4, pokiaľ sú tieto dávky určené:

a) na poskytovanie doplnkového, náhradného alebo pridruženého krytia proti rizikám, ktoré sú obsiahnuté v častiach sociálneho zabezpečenia uvedených v odseku 1 písm. a) až h), alebo

b) len ako osobitná ochrana pre zdravotne postihnuté osoby."

6 Článok 4 ods. 2a zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 stanovuje:

„Tento článok sa vzťahuje na osobitné nepríspevkové peňažné dávky, ktoré sa poskytujú podľa právnych predpisov, ktorých osobný rozsah, ciele a/alebo podmienky na priznanie nároku majú znaky právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia podľa odseku 1, ako aj v oblasti sociálnej pomoci.

‚Osobitné nepríspevkové peňažné dávky' sú dávky, ktoré:

a) sú určené:

i) na poskytovanie doplnkového, náhradného alebo pridruženého krytia proti rizikám, na ktoré sa vzťahujú časti sociálneho zabezpečenia uvedené v odseku 1 a ktoré zaručujú dotknutým osobám príjem na úrovni životného minima so zreteľom na hospodársku a sociálnu situáciu v dotknutom členskom štáte,

ii) len ako osobitná ochrana pre zdravotne postihnuté osoby a sú úzko späté so sociálnym prostredím uvedenej osoby v dotknutom členskom štáte, a

b) sú financované výhradne z povinných daní určených na krytie všeobecných verejných výdavkov, a ktorých podmienky na poskytovanie a výpočet dávok nezávisia od akýchkoľvek príspevkov vo vzťahu k príjemcom dávok. Avšak dávky poskytnuté ako doplnok k príspevkovým dávkam sa nepovažujú z tohto jediného dôvodu za príspevkové dávky, a

c) ktoré sú uvedené v prílohe IIa."

7 Článok 10 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 stanovuje:

„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, peňažné dávky v invalidite, v starobe alebo pozostalostné dávky, dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi alebo chorobami z povolania a podpora pri úmrtí, nadobudnuté podľa právnych predpisov

jedného alebo viacerých členských štátov, nepodliehajú žiadnemu znižovaniu, upravovaniu, pozastaveniu, odňatiu alebo odobratiu z dôvodu, že príjemca má bydlisko na území iného členského štátu ako je štát, kde sa nachádza inštitúcia zodpovedná za vyplácanie."

8 Článok 10a ods. 1 nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 však stanovuje, že ustanovenia článku 10 a ustanovenia hlavy III týchto nariadení sa neuplatňujú na osobitné nepríspevkové peňažné dávky uvedené v článku 4 ods. 2a uvedených nariadení a že osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, poberajú tieto dávky výlučne na území členského štátu, v ktorom majú bydlisko, a podľa právnych predpisov toho štátu, pokiaľ sú tieto dávky uvedené v prílohe IIa uvedených nariadení.

9 DLA sa uvádza v prílohe IIa nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71, na ktorú odkazuje článok 10a ods. 1 týchto nariadení.

Vnútroštátne právo

10 § 63 zákona z roku 1992 o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia z roku 1992 (Social Security Contributions and Benefits Act 1992, ďalej len „zákon z roku 1992") stanovuje:

„Nepríspevkové dávky podľa časti III tohto zákona sú:

a) ošetrovateľský príspevok;

b) príspevok pre osobu s ťažkým zdravotným postihnutím (s prídavkom v závislosti od veku a zvýšením pre dospelého alebo dieťa, ku ktorému existuje vyživovacia povinnosť);

c) príspevok pre ošetrovateľa (so zvýšením pre dospelého, ku ktorému existuje vyživovacia povinnosť);

d) [DLA];

…“

11 § 71 zákona z roku 1992 nazvaný „Príspevok na živobytie pre zdravotne postihnutých“ opisuje režim DLA takto:

„1. [DLA] pozostáva zo zložky starostlivosti a zložky pohyblivosti.

2. Oprávnenie osoby na poberanie [DLA] môže byť oprávnením na obe zložky alebo na jednu z nich.

3. Osobe môže byť priznaná jedna zo zložiek na stanovené obdobie alebo na dobu neurčitú, ale ak jej [DLA] pozostáva z oboch zložiek, musia byť obe priznané na rovnaké obdobie.

4. Týždenná sadzba [DLA] stanovená osobe za týždeň, za ktorý jej bola priznaná jedna zo zložiek, je príslušná týždenná sadzba za túto zložku, stanovená v súlade s týmto zákonom alebo predpismi vydanými na jeho vykonanie.

5. Týždenná sadzba [DLA] stanovená osobe za týždeň, za ktorý jej boli priznané obe zložky, je súhrn príslušných týždenných sadzieb stanovených za obe zložky.

6. Osoba nebude oprávnená na poberanie [DLA], ak nebude spĺňať stanovené podmienky, pokiaľ ide o bydlisko a pobyt vo Veľkej Británii."

12 § 73 zákona z roku 1992 stanovuje podmienky poskytnutia zložky „pohyblivosti" DLA takto:

„1. Za podmienok stanovených v tomto zákone, osoba bude oprávnená na zložku pohyblivosti [DLA] za akékoľvek obdobie, počas ktorého presiahla príslušný vek a počas ktorého:

a) trpí fyzickým postihnutím, a to takým, že nie je schopná chodiť alebo prakticky nie je schopná chodiť, a

b) patrí do pôsobnosti nižšie uvedeného odseku 2 alebo

c) patrí do pôsobnosti nižšie uvedeného pododdielu 3 alebo

d) je schopná chodiť, ale je tak ťažko fyzicky alebo mentálne postihnutá, že bez ohľadu na akúkoľvek jej schopnosť samostatne používať cesty, ktoré sú jej známe, sa nemôže pohybovať mimo svojho domova bez takmer neustáleho sprievodu alebo dohľadu inej osoby.

1 A) V odseku 1 vyššie, príslušný vek“ znamená:

a) vo vzťahu k podmienkam stanoveným v písmenách a), b) alebo c) tohto odseku, vek troch rokov;

b) vo vzťahu k podmienkam stanoveným v písmene d) tohto odseku, vek piatich rokov.

2. Osoba patrí do pôsobnosti tohto odseku, ak:

a) je nevidiaca a zároveň aj nepočujúca a

b) spĺňa aj ostatné podmienky, ktoré môžu byť stanovené.

3. Osoba patrí do pôsobnosti tohto odseku, ak:

a) je ťažko mentálne postihnutá;

b) vykazuje znaky ťažkých porúch správania a

c) spĺňa obe podmienky stanovené v § 72 ods. 1 písm. b) a c) vyššie.

…

8. Osoba nemá nárok na zložku pohyblivosti za obdobie, pokiaľ počas väčšiny tohto obdobia jej situácia bola taká, že jej umožňuje príležitostne využívať pomôcky na pohyb.

9. Osoba má nárok na zložku pohyblivosti [DLA], len ak:

a) počas

i) obdobia troch mesiacov bezprostredne predchádzajúcich dňu, keď bola táto zložka priznaná, alebo

ii) iného takéhoto obdobia troch mesiacov, ktoré môže byť stanovené, osoba spĺňala alebo pravdepodobne splní jednu z podmienok stanovených v odseku 1 písm. a) až d) vyššie a

b) pravdepodobne bude naďalej spĺňať jednu z podmienok počas:

i) obdobia šiestich mesiacov počnúc od tohto dňa, alebo

ii) (ak sa predpokladá jej úmrtie v rámci obdobia šiestich mesiacov počnúc daným dňom) takto začatého obdobia, ktoré sa skončí jej smrťou.

…

10. Stanovia sa dve týždenné sadzby zložky pohyblivosti.

…

13 Nariadenie o sociálnom zabezpečení z roku 1991 týkajúce sa príspevku na živobytie pre zdravotne postihnutých [Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991, ďalej len „nariadenie z roku 1991"] upresňuje konkrétne v § 2 ods. 1 písm. a) podmienky bydliska a pobytu vo Veľkej Británii stanovené v § 71 ods. 6 zákona z roku 1992.

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

14 Spory vo veciach samých sa týkajú žalôb o neplatnosť podaných R. J. Bartlettom, N. Gonzalezom Ramosom a J. M. Taylorom proti rozhodnutiam Secretary of State for Work and Pensions, ktorými posledný uvedený zrušil ich právo na DLA z dôvodu, že už nespĺňajú podmienky bydliska a pobytu vo Veľkej Británii. Tieto rozhodnutia boli prijaté 13. mája 2005, 28. februára 2002 a 8. septembra 2005.

15 Príslušné prvostupňové súdy zamietli žaloby žalobcov. Vo všetkých troch sporoch bol podaný opravný prostriedok na Upper Tribunal, ktorý sa domnieva, že v súlade s rozsudkom Súdneho dvora z 18. októbra 2007, Komisia/Parlament a Rada (C-299/05, Zb. s. I-8695), sa musí zložka „starostlivosti" DLA považovať za nemocenskú dávku v zmysle zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71, ktorej poskytovanie preto nemožno podriadiť takýmto podmienkam.

16 Pokiaľ ide o zložku „pohyblivosti“ tejto dávky, Upper Tribunal uvádza, že keďže jej poskytnutie nepodlieha kritériu potrieb a nezaručuje životné minimum, podobá sa skôr dávke sociálneho zabezpečenia ako osobitnej nepríspevkovej dávke.

17 Upper Tribunal zdôrazňuje, že Súdny dvor sa v každom prípade vyjadril v už citovanom rozsudku Komisia/Parlament a Rada len k zmenenému a doplnenému nariadeniu č. 1408/71, ktoré sa uplatňuje od 5. mája 2005, a že tento rozsudok teda nemožno použiť pri výklade nariadenia č. 1408/71.

18 V dôsledku toho Upper Tribunal rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. a) Je možné zložku pohyblivosti [DLA] podľa § 71 až 76 [zákona z roku 1992] vo vzťahu k obdobiam, na ktoré sa vzťahuje nariadenie [č. 1408/71] kvalifikovať inak ako [DLA] ako celok, teda buď ako dávku sociálneho zabezpečenia v zmysle článku 4 ods. 1 uvedeného nariadenia, alebo ako osobitnú nepríspevkovú dávku v zmysle článku 4 ods. 2a toho istého nariadenia, alebo inak?

b) Ak je odpoveď na otázku v písmene a) kladná, ktorá z týchto kvalifikácií je správna?

c) Ak je odpoveď na otázku v písmene a) záporná, aká je správna kvalifikácia [DLA]?

d) Ak odpoveďou na otázky v písmenách b) alebo c) je kvalifikácia zložky pohyblivosti ako dávky sociálneho zabezpečenia, je sporná dávka nemocenskou dávkou v zmysle článku 4 ods. 1 písm. a) [nariadenia č. 1408/71] alebo dávkou v invalidite v zmysle článku 4 ods. 1 písm. b) [tohto nariadenia]?

e) Sú odpovede na ktorúkoľvek z uvedených otázok ovplyvnené časovým obmedzením v bode 2 výroku už citovaného rozsudku [Komisia/Parlament a Rada]?

2. a) Je možné zložku pohyblivosti [DLA] podľa § 71 až 76 [zákona z roku 1992] vo vzťahu k obdobiam, na ktoré sa vzťahuje [zmenené a doplnené] nariadenie [č. 1408/71], kvalifikovať inak ako [DLA] ako celok, teda buď ako dávku sociálneho zabezpečenia v zmysle článku 4 ods. 1 uvedeného nariadenia, alebo ako osobitnú neprínspevkovú dávku v zmysle článku 4 ods. 2a toho istého nariadenia, alebo inak?

b) Ak je odpoveď na otázku v písmene a) kladná, ktorá z týchto kvalifikácií je správna?

c) Ak je odpoveď na otázku v písmene a) záporná, aká je správna kvalifikácia [DLA]?

d) Ak odpoveďou na otázky v písmenách b) alebo c) je kvalifikácia zložky pohyblivosti ako dávky sociálneho zabezpečenia, je sporná dávka nemocenskou dávkou v zmysle článku 4 ods. 1 písm. a) [zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71] alebo dávkou v invalidite v zmysle článku 4 ods. 1 písm. b) [tohto nariadenia]?

3. Ak odpovede na predchádzajúce otázky vedú Súdny dvor k záveru, že zložka pohyblivosti je správne kvalifikovaná ako osobitná nepríspevková dávka, existuje nejaké iné pravidlo alebo zásada práva Spoločenstva, ktoré sú relevantné na účely otázky, či je Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska oprávnené odvolávať sa na niektorú z podmienok bydliska a pobytu uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) [nariadenia z roku 1991] za takých okolností, ako sú tie v prejednávaných prípadoch?“

O prejudiciálnych otázkach

O dvoch prvých otázkach

19 Vnútroštátny súd sa vo svojich prvých dvoch otázkach, ktoré je potrebné skúmať spoločne, v podstate pýta, či sa má článok 4 ods. 2a nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 vykladať v tom zmysle, že zložka „pohyblivosti“ DLA predstavuje osobitnú peňažnú nepríspevkovú dávku v zmysle tohto ustanovenia.

20 Na zodpovedanie týchto otázok je potrebné najprv určiť, či zložku „pohyblivosti“ DLA možno považovať za „dávku“ ako takú v zmysle článku 1 písm. t) nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71.

21 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor rozhodol v bode 69 už citovaného rozsudku Komisia/Parlament a Rada, že zložku „pohyblivosti“ DLA možno individualizovať, čím by mohla byť uvedená v zozname v prílohe IIa zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71, keby sa Spojené kráľovstvo rozhodlo vytvoriť dávku,

ktorá by sa týkala len tejto jedinej zložky. Z toho vyplýva, že zložka „pohyblivosti“ DLA predstavuje sama osebe „dávku“ v zmysle článku 1 písm. t) zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71.

22 Takéto konštatovanie platí takisto a z tých istých dôvodov, aj pokiaľ ide o nariadenie č. 1408/71 v jeho skoršom znení.

23 Je preto potrebné domnievať sa, že zložka „pohyblivosti“ DLA takisto môže predstavovať „dávku“ v zmysle článku 1 písm. t) nariadenia č. 1408/71.

24 Ďalej, ako upresnil Súdny dvor, nie je sporné, že zložka „pohyblivosti“ DLA je neprís-pevková (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Parlament a Rada, už citovaný, bod 74) a že predstavuje peňažnú dávku.

25 Pokiaľ ide o otázku, či zložka „pohyblivosti“ DLA má osobitnú povahu, Súdny dvor rozhodol, že v prípade DLA môže platiť, že obsahuje zložku „sociálnej pomoci“ a že zložka „pohyblivosti“ DLA „by sa mohla“ považovať za osobitnú nepríspevkovú dávku, ktorá by mohla byť preto oprávnene zapísaná v zozname uvedenom v prílohe IIa zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 ako neexportovateľná dávka (pozri rozsudok Komisia/Parlament a Rada, už citovaný, body 67 a 74). V tomto kontexte Súdny dvor, ktorý zrušil zápis DLA v zozname uvedenom v tejto prílohe, rozhodol dočasne zachovať účinky tohto zápisu, pokiaľ ide iba o zložku „pohyblivosti“ DLA, aby sa mohli v primeranej lehote prijať príslušné opatrenia na zabezpečenie jej riadneho zápisu do uvedenej prílohy (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Parlament a Rada, už citovaný, bod 75). Z toho vyplýva, že podľa Súdneho dvora zložka „pohyblivosti“ DLA môže mať osobitnú povahu v zmysle článku 4 ods. 2a zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71.

26 Je potrebné takisto pripomenúť, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že uvedená osobitná povaha dávky je definovaná jej účelom (pozri najmä rozsudok zo 6. júla 2006, Kersbergen-Lap a Dams-Shipper, C-154/05, Zb. s. I-6249, bod 30 a tam citovanú judikatúru).

27 V tejto súvislosti možno poznamenať, že ako uvádza tak vláda Spojeného kráľovstva, ako aj Európska komisia, cieľom zložky „pohyblivosti" DLA je zabezpečiť špecifickú ochranu zdravotne postihnutých osôb v zmysle článku 4 ods. 2a písm. b) nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71, pretože sleduje len cieľ prispieť k podpore samostatnosti, ako aj sociálnej integrácii zdravotne postihnutých osôb a čo najviac im pomôcť viesť život porovnateľný so životom osôb bez zdravotného postihnutia. Práve na základe zdravotného postihnutia teda vzniká právo na túto dávku a toto postihnutie umožňuje v závislosti od úrovne ťažkosti pohyblivosti dotknutej osoby určiť sumu poskytovanej dávky.

28 Z pripomienok na pojednávaní takisto vyplýva, že suma zložky „pohyblivosti" DLA, ktorá závisí od nákladov spojených s problémami pohyblivosti osoby, ktorá túto dávku poberá v dotknutom členskom štáte, je úzko spojená so sociálnym prostredím tejto osoby v tomto štáte.

29 Navyše okrem toho z prvkov v spise a z pripomienok uvedených na pojednávaní vyplýva, že zložka „pohyblivosti" DLA sa poskytuje najčastejšie v praxi osobám, ktoré majú zdravotné postihnutie ovplyvňujúce ich pohyblivosť podstatným spôsobom, a že z toho nevyhnutne vyplýva, že hoci vnútroštátna právna úprava nestanovuje kritérium potreby, táto dávka sa vo veľmi veľkej väčšine prípadov poskytuje osobám, ktoré pre svoje zdravotné postihnutie nemôžu pracovať.

30 Vzhľadom na vyššie uvedené je preto potrebné konštatovať, že zložka „pohyblivosti“ DLA sa musí považovať za osobitnú v zmysle tak článku 4 ods. 2a zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71, ako aj článku 4 ods. 2a nariadenia č. 1408/71.

31 Pokiaľ ide o otázku, či takáto dávka, ako tvrdí N. Gonzalez Ramos, nemôže byť viac považovaná za uvedenú v prílohe IIa zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71, keďže Spojené kráľovstvo neprijalo v primeranej lehote stanovenej Súdnym dvorom v už citovanom rozsudku Komisia/Parlament a Rada opatrenia potrebné na tieto účely, postačuje skonštatovať, že tento členský štát v každom prípade prijal predmetné opatrenia. Zložka „pohyblivosti“ DLA sa totiž nachádza medzi plneniami uvedenými v prílohe X nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 200, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72), zmeneného a doplneného nariadením (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 zo 16. septembra 2009 (Ú. v. EÚ L 284, s. 43).

32 Nakoniec nemožno oprávnene tvrdiť, že zložka „pohyblivosti“ DLA nemôže byť považovaná za uvedenú v prílohe IIa nariadenia č. 1408/71 z dôvodu, že tam nie je uvedená individuálne, ale iba v rámci DLA, ktorej je súčasťou, lebo DLA mala vždy dve zložky jasne identifikované vo vnútroštátnej právnej úprave dotknutej vo veci samej.

33 V dôsledku toho je potrebné odpovedať na prvé dve otázky tak, že článok 4 ods. 2a nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 sa má vykladať v tom zmysle, že zložka „pohyblivosti“ DLA predstavuje osobitnú peňažnú nepríspevkovú dávku v zmysle tohto ustanovenia, uvedenú v prílohe IIa týchto nariadení.

O tretej otázke

34 Vnútroštátny súd sa vo svojej tretej otázke v podstate pýta Súdneho dvora na platnosť článku 10a nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 vzhľadom na „iné pravidlo alebo zásadu práva Spoločenstva“, keďže tento článok umožňuje podriadiť poskytnutie zložky „pohyblivosti“ DLA v prípade, že táto zložka predstavuje osobitnú nepríspevkovú dávku v zmysle článku 4 ods. 2a nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 podmienkam bydliska a pobytu vo Veľkej Británii.

35 Vnútroštátny súd neposkytol teda žiadnu indikáciu o ustanovení alebo ustanoveniach práva Únie, vzhľadom na ktoré sa musí vykonať toto posúdenie.

36 Za podobných okolností Súdny dvor upresnil, že mu vzhľadom na predmet sporu vo veci samej prináleží vyvodiť z celku okolností uvádzaných vnútroštátnym súdom a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu relevantné prvky práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. apríla 1988, Bekaert, 204/87, Zb. s. 2029, bod 7 a citovanú judikatúru).

37 V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť pravidlá týkajúce sa voľného pohybu pracovníkov a pravidlá týkajúce sa občianstva Únie.

38 Pokiaľ ide o prvý aspekt, Súdny dvor už rozhodol, že ustanovenia nariadenia č. 1408/71 o upustení od podmienky bydliska predstavujú opatrenie na vykonanie článku 48 ZFEÚ prijatého na vytvorenie slobody pohybu pracovníkov v oblasti sociálneho zabezpečenia zaručenej článkom 45 ZFEÚ, a že pokiaľ ide o osobitné nepríspevkové dávky uvedené v prílohe IIa nariadenia č. 1408/71, normotvorca Únie môže prijať

v rámci vykonania článku 48 ZFEÚ ustanovenia o výnimkách zo zásady exportovateľnosti dávok sociálneho zabezpečenia. Konkrétne, podmienka bydliska v štáte príslušnej inštitúcie sa môže oprávnene vyžadovať, ako Súdny dvor už pripustil, najmä pri poskytovaní dávok, ktoré sú úzko spojené so sociálnym prostredím (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. decembra 2007, Habelt a i., C-396/05, C-419/05 a C-450/05, Zb. s. I-11895, body 78 a 81, ako aj citovanú judikatúru).

39 Ako bolo uvedené v rámci odpovede na prvé dve otázky, o takýto prípad ide pri zložke „pohyblivosti“ DLA.

40 V dôsledku toho je namieste sa domnievať, že článok 10a nariadenia č. 1408/71, ako aj zmeneného a doplneného nariadenia č. 1408/71 v rozsahu, v akom umožňuje podriadiť poskytnutie zložky „pohyblivosti“ DLA podmienkam bydliska a pobytu vo Veľkej Británii, nie je nezlučiteľný s voľným pohybom osôb a najmä s článkom 48 ZFEÚ.

41 Pokiaľ ide o pravidlá občianstva Únie, je potrebné pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou článok 21 ZFEÚ, ktorý stanovuje právo každého občana Únie slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, nachádza svoj osobitný výraz, pokiaľ ide o voľný pohyb pracovníkov v článku 45 ZFEÚ (pozri najmä rozsudok z 11. septembra 2007, Hendrix, C-287/05, Zb. s. I-6909, bod 61), a nie je preto potrebné vyjadrovať sa k tomu vo vzťahu k veci samej.

42 Zo všetkého, čo bolo uvedené, vyplýva, že skúmanie tretej prejudiciálnej otázky neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 10a nariadenia č. 1408/71 v každej z uvádzaných verzií uplatniteľných vo veciach samých v rozsahu,

v akom tento článok umožňuje podriadiť poskytnutie zložky „pohyblivosti“ príspevku na živobytie pre zdravotne postihnutých podmienkam bydliska a pobytu vo Veľkej Británii.

O trovách

43 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 4 ods. 2a nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, vo verzii, ktorá bola zmenená, doplnená a aktualizovaná nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996, zmeneným a doplneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 631/2004 z 31. marca 2004, ako aj nariadenia č. 1408/71 v tejto uvedenej verzii, zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 647/2005 z 13. apríla 2005, sa má vykladať v tom zmysle, že zložka „pohyblivosti“ príspevku na živobytie pre zdravotne postihnutých („disability living allowance“) predstavuje osobitnú peňažnú nepríspevkovú dávku v zmysle tohto ustanovenia, uvedenú v prílohe IIa týchto nariadení.**

2. Skúmanie tretej prejudiciálnej otázky neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 10a nariadenia č. 1408/71 v každej z uvádzaných verzií uplatniteľných vo veciach samých v rozsahu, v akom tento článok umožňuje podriadiť poskytnutie zložky „pohyblivosti“ príspevku na živobytie pre zdravotne postihnutých podmienkam bydliska a pobytu vo Veľkej Británii.

Podpisy